

**40 HADITHE
RRETH
FALËNDERIMIT**

Tiranë, 2024

Titulli i librit:

40 hadithe rreth falënderimit

I përzgjedhi dhe përktheu:

Haxhi Shejkh Vullnet MERJA

Redaktoi: **Jerida KULLA**

Korrekttoi: **MA. Isra MERJA**

Përkujdesja kompjuterike & kopertina:

MA. Isra MERJA & Sabrie FEZA

Botoi: Shoqata "Flladi"

DY FJALË

Me emrin e Allahut, të Gjithëmëshirshmit, Mëshirëplotit!

*Falënderimet i takojnë Allahut të
Madhëruar. Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi
Profetin Muhamed, mbi familjen e tij të pastër
dhe mbi shokët e tij të zgjedhur!*

I Dërguari i Allahut, vula e
profetëve, Profeti Muhamed (*Paqja e bekimi
i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!*), si
dhe Ehli Bejti i tij i pastër (*Paqja qoftë mbi*

ta!), na kanë lënë një trashëgimi madhështore, thëniet e tyre të bekuara, të cilat përfshijnë të gjithë jetën e njeriut. Nëse njeriu interesohet për ato thënie, i lexon, i kupton dhe i zbaton në jetën e tij të përditshme. Si rrjedhim, do të arrijë në përfundimin bindës, se këto thënie të begata i sigurojnë atij lumturinë në të dyja jetët.

Profeti Muhamed dhe Ehli Bejti i tij na nxisin që t'i mësojmë përmendësh hadithet e tyre, me qëllim që të bëhen pjesë e kulturës dhe e edukatës sonë dhe, me anë të tyre, të afrohemi tek Allahu i Madhëruar. Kjo gjë ka shumë dobi për besimtarin në Jetën Tjetër.

Në lidhje me këtë çështje, Imam Sadiku (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë: *“Ai që mëson përmendësh dyzet hadithe, Allahu do ta ringjallë në Ditën e Kiametit të ditur dhe jurist (fakih)”*.

Bazuar në këtë vlerë dhe pasuri të trashëguar nga Profeti Muhamed dhe Ehli Bejti, shoqata “Flladi” ka grumbulluar, ka përzgjedhur dhe ka përkthyer në gjuhën shqipe “40 hadithe rreth falënderimit”.

Allahu na mbarësoftë të gjithëve në ruajtjen dhe përhapjen e kësaj trashëgimie të vyer e të begatë të Profetit Muhamed dhe të familjes së tij të pastër!

PARATHËNIE

Çfarë i bën të qëndrueshme mirësitë që na jep Allahu?

Allahu i Madhëruar dhe i Plotfuqishëm i ka nënshtruar të gjitha krijesat e Tij në shërbim të njeriut, që ai të rrugëtojë drejt përsosmërisë. Këto mirësi shtohen dhe qëndrojnë gjatë, vetëm kur përmbushen detyrat ndaj tyre.

Allahu i ka dhënë shumë mirësi njeriut, si: mirësinë e besimit, të Islamit, të shëndetit, të intelektit, të martesës dhe të fëmijëve. Por jo vetëm kaq, por edhe mirësinë e të ngrënit, të të pirit, të të jetuarit; mirësinë e të dëgjuarit, të të shikuarit, të të folurit, të të menduarit, mirësinë e duarve e të këmbëve etj.

Allahu thotë në Kur'an:

﴿وَأَن تَأْتُوا مِمَّن سَأَلْتُمُوهُ وَإِن تَعُدُّوا نِعْمَتَ اللَّهِ لَا تَحْصُوهَا إِنَّ الْإِنْسَانَ لَأَفْلَاحٌ ﴿٩٠﴾

﴿لَظُلُومٌ كَقَارِ ﴿٩١﴾

“Ai ju jep gjithçka që i kërkon. Edhe nëse përpiqeni t’i numëroni dhuntitë e Allahut, nuk do të mund t’i numëroni dot.

Njeriu është vërtet i padrejtë dhe mosmirënjohës”.¹

Është e nevojshme që njeriu jo vetëm të kujdeset, t’i ruajë këto mirësi të Krijuesit, por edhe t’i shtojë ato. Ruajtëset dhe shtueset e mirësive janë:

1- Besimi dhe devotshmëria

Të dyja këto bëjnë që mirësitë e Allahut të jenë të vazhdueshme te njerëzit. Allahu i Madhëruar thotë:

﴿وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَىٰ آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِم بَرَكَاتٍ مِّنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ﴾

---

¹ Sure “Ibrahim”, ajeti 34.

ولكن كذبوا فأخذناهم بما كانوا يكسبون ﴿٩٦﴾

“Sikur banorët e atyre qyteteve të besonin dhe të ishin të devotshëm, Ne do t’u dërgonim bekime nga qielli dhe toka, por ata mohuan, prandaj i dënuam për atë që bënë”.²

2- Përkushtimi ndaj Librit të Allahut

Libri i Allahut është mirësia më e madhe në mesin tonë. Në të ka begati, udhëzim e dritë, siç thotë Allahu në ajetet 15 - 16, të sures “El - Maide”:

---

² Sure “El - A’raf”, ajeti 96.

﴿قَدْ جَاءَكُمْ مِنَ اللَّهِ نُورٌ وَكِتَابٌ مُبِينٌ * يَهْدِي بِهِ اللَّهُ مَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَهُ سُبُلَ السَّلَامِ وَيُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ بِإِذْنِهِ وَيَهْدِيهِمْ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ﴾

“...Juve ju erdhi prej Allahut dritë (i Dërguari) dhe Libër i qartë (Kur’ani), me të cilin Allahu i drejton ata që ndjekin pëlqimin e Tij, në rrugën e shpëtimit, i nxjerr nga errësira në dritë me lejen dhe vullnetin e Vet dhe i shpie në rrugën e drejtë”.

Kush e kundërshton Librin e Allahut, e braktis atë dhe e hedh pas shpine, ka mohuar mirësinë më të madhe të Allahut:

﴿وَمَنْ يُبَدِّلْ نِعْمَةَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُ فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ﴾

“...Ata që mohojnë të mirat e Allahut, pasi u janë dërguar, do të dënohen. Vërtet, Allahu është i rreptë në ndëshkim”.³

Allahu u ka premtuar dënim të rëndë atyre që kundërshtojnë argumentet e Tij dhe përpiqen t'i largojnë njerëzit nga Libri i Tij. Për këtë çështje, në Kur'an thuhet:

هُرَوَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَسْمَعُوا لِهَذَا الْقُرْآنِ وَالنَّوَىٰ فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَعْلَمُونَ * فَلَنذِيقَنَّ
الَّذِينَ كَفَرُوا عَذَابًا شَدِيدًا وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَشْرَٰءَ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ * ذَلِكَ جَزَاءُ
أَعْدَاءِ اللَّهِ النَّارُ لَهُمْ فِيهَا دَارُ الْآخِرَةِ جَزَاءُ بِمَا كَانُوا بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ ﴿٣﴾

“Jobesimtarët thonë: “Mos e dëgjoni këtë Kur'an! Flisni e qeshni me zë të lartë, që të ndërprisni leximin e tij. Por, Ne do të

---

3 Sure “El- Bekare”, ajeti 211.

bëjmë që mohuesit të shijojnë një dënim të ashpër dhe do t'i ndëshkojmë ata sipas veprave më të këqija që kanë bërë. Ky është "shpërblimi" për armiqtë e Allahut. Xhehenemi është vendbanimi i përhershëm i tyre. Ky dënim është për ata, ngaqë mohonin shpalljet Tona".⁴

Edhe për ithtarët e librit, Allahu i Madhëruar thotë:

عَرَلُوا أَنَّهُمْ أَقَامُوا التَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ وَمَا أَنْزَلْنَا إِلَيْهِمْ مِّن تَبَرٍّ لَّا كَلُوا مِن فَوْقِهِمْ
وَمِن تَحْتِ أَرْجُلِهِمْ مِّنْهُمْ أُمَّةٌ مُّقْتَصِدَةٌ وَكَثِيرٌ مِّنْهُمْ سَاءَ مَا يَعْمَلُونَ ﴿٤﴾

---

4 Sure "Fusilet", ajetet 26 - 28.

“Sikur ata t’i përmbaheshin Teuratit e Ungjillit dhe asaj që u është shpallur nga Zoti i tyre, do të kënaqeshin me frytet (që rriten) sipër dhe poshtë tyre. Disa prej tyre janë të matur, por shumë prej tyre bëjnë vepra të këqija”.⁵

3- Falënderimi i Allahut për mirësitë që Ai jep

Pa dyshim që falënderimi ka ndikim të madh në ruajtjen dhe në shtimin e mirësive. Allahu i Madhëruar e i Lartësuar thotë:

---

⁵ Sure “El - Maide”, ajeti 66.

هَلِّين شَكَرْتُمْ لِأَزِيدَتْكُمْ

“E nëse falënderoni, Unë do t’ju shtoj (mirësitë) juve”.⁶

Imam Sadiku (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë:
“Atij që i është dhënë falënderimi, i është dhënë shtimi (i mirësive)”.

Allahu i urdhëron besimtarët, që ta falënderojnë Atë:

هَلِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُلُوا مِن طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَاشْكُرُوا لِلَّهِ إِن كُنتُمْ لِيَاءَهُ
تَعْبُدُونَ

“O ju që keni besuar! Hani nga ushqimet e lejuara që ju kemi dhënë dhe, nëse jeni adhurues të Allahut, falënderojeni Atë!”⁷

---

6 Sure “Ibrahim”, ajeti 7.

7 Sure “El - Bekare”, ajeti 172.

4- Vazhdueshmëria e përmendjes së Allahut

Allahu i Lartësuar thotë:

هَلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ هَلْ مِنْ خَالِقٍ غَيْرِ اللَّهِ يَرْزُقُكُمْ مِنَ
السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَاتَى تُؤْفَكُونَ ﴿٤﴾

“O njerëz! Kujtoni mirësitë e Allahut për ju! A ka ndonjë Krijues, veç Allahut, i cili ju furnizon nga qielli dhe Toka? S’ka Zot tjetër të vërtetë përveç Tij. Atëherë, si po largoheni ju?”⁸

I Dërguari i Allahut (*Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!*), për ajetin: **“Kujtojua atyre ditët e Allahut”**, ka thënë: *“Kuptimi i këtij ajeti është se njerëzve*

---

8 Sure “El - Fatir”, ajeti 3.

duhet t'ua kujtojmë mirësitë dhe begatitë e Allahut".⁹

Imam Sadiku (*Paqja qoftë mbi të!*), për thënien e Allahut: "**...shpalli mirësitë e Zotit tënd**", ka thënë: "*Allahu të begatoi ty me mirësi të shumta...*"¹⁰

Gjithashtu, ky ajet ka kuptimin: përmendi mirësitë e Allahut, shfaqti ato dhe tregoi kurdo dhe kudo që të jesh.

Në një hadith thuhet: "*Ai që nuk falënderon njerëzit, nuk ka falënderuar as Allahun. Ai që nuk falënderon pak, nuk falënderon as shumë. Të folurit për mirësitë e*

---

⁹ Sujuti, "Ed Durrul Menthur", vëll. 4, f. 70.

¹⁰ Shejkh El Kulejnij, "El Kafi", vëll. 2, f. 94.

Allahut është falënderim dhe të mos flitet për to, është mosmirënjohje".¹¹

Imam Hasani (Paqja qoftë mbi të!) ka thënë: *"Mirësitë injorohen, kur janë të pranishme dhe, kur largohen, njihen"*.¹²

Imam Aliu (Paqja qoftë mbi të!) ka thënë: *"Mbajini mirë mirësitë, para se të largohen, sepse ato (mirësitë) ikin dhe dëshmojnë kundër atij që i pati, se çfarë u bëri atyre"*.¹³

---

11 "Mexhmaul Faideti", vëll. 3, f. 13.

12 "Biharul Anuar", Eruditit El Mexhlisij, vëll. 75, f. 115.

13 "Ilelu Esh Sherai' u", Shejkh Es Saduk, vëll. 2, f. 464.

5- Kënaqësia me mirësitë e Allahut dhe mosshpërdorimi i tyre

Allahu thotë në Kur'an:

﴿...وَكُلُوا وَاشْرَبُوا وَلَا تُسْرِفُوا ۗ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ ۗ﴾

“...Hani e pini, por mos e teproni, se Ai nuk i do ata që e teprojnë”.¹⁴

Ata që shpërdorojnë, janë vëllezër të shejtanit. Për këtë, Kur'ani thotë:

﴿إِنَّ الْمُبَدِّرِينَ كَانُوا إِخْوَانَ الشَّيْطَانِ ۗ وَكَانَ الشَّيْطَانُ لِرَبِّهِ كَفُورًا ۗ﴾

---

¹⁴ Sure “A’raf”, ajeti 31.

“Dorëshpuarit, me të vërtetë, janë vëllezërit e djallit dhe djalli është mosmirënjohës ndaj Zotit të tij”.¹⁵

Kur’ani porositi që të jemi të ekuilibruar në shpenzime. Ai thotë:

﴿وَلَا تَجْعَلْ يَدَكَ مَغْلُولَةً إِلَىٰ عُنُقِكَ وَلَا تَبْسُطْهَا كُلَّ الْبَسْطِ فَتَقْعَدَ مَلُومًا مَّحْسُورًا﴾

“Mos e shtrëngo dorën, as mos u bëj dorëshpuar e të mbetesh i qortuar dhe i mjerë”.¹⁶

Imam Kadhimi (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë: *“Ai që bën ekonomi dhe është i*

---

15 Sure “Isra”, ajeti 27.

16 Sure “Isra”, ajeti 29.

kënaqur, atij do t'i qëndrojnë mirësitë. Kush i shpërdoron mirësitë, do t'i ikin ato".¹⁷

6- Përpjekja për të përmbushur nevojat e njerëzve nevojtarë

Imam Aliu (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë: *"Atij që i janë shtuar mirësitë e Allahut, i janë shtuar nevojat e njerëzve për të. Ai që vepron me ato mirësi, për hir të Allahut, duke kryer detyrën ndaj tyre, i ka ekspozuar ato mirësi për qëndrim dhe vazhdueshmëri. Ai që nuk vepron ashtu si duhet me ato mirësi, ka*

---

¹⁷ "Mijzanul Hikmeti", vëll. 4, f. 3313.

hapur rrugën që ato (mirësitë) të ikin e të zhduken".¹⁸

7- Mospërdorimi i mirësive të Allahut, për t'u bërë padrejtësi njerëzve dhe për t'i bërë mëkat Allahut me to, veçanërisht arroganca ndaj robëve të Tij

Imam Aliu (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë: *"Kur Allahu e bekon një rob me mirësitë e Tij dhe ai u bën padrejtësi njerëzve nëpërmjet tyre, pa dyshim që ato mirësi do të ikin prej tij".¹⁹*

---

18 "Nehxhul Belaga", Urtësia 372.

19 El Uasitij, "Ujunul Hikemi uel Meuidhi", f. 482.

Në Zeburin e Daudit (*Paqja qoftë mbi të!*) është përcjellë: “O biri i Ademit! Ti më kërkon Mua dhe Unë nuk do të të jap, sepse Unë e di se çfarë të sjell ty dobi. E pastaj ti këmbëngul dhe më kërkon Mua diçka e Unë ta jap atë që më kërkove, kështu që ti e përdor atë që të dhashë për të më bërë mëkat Mua”.²⁰

I Dërguari i Allahut (*Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!*) ka thënë: “Allahu i Madhëruar dhe i Lartësuar ka thënë: ‘O biri i Ademit, nuk po bën drejtësi me Mua! Unë të dua me mirësi dhe ti më urren me mëkate! E mira Ime të zbret ty dhe e keqja jote ngjitet tek Unë’”.²¹

---

20 El Mexhlisij, “Biharul Enuar”, vëll. 70, f. 365.

21 El Mexhlisij, “Biharul Enuar”, vëll. 70, f. 352.

Imam Aliu (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë: “*Me modestinë (thjeshtësinë) plotësohet mirësia*”.²²

8- Shfaqja e mirësive që Allahu i jep njeriut

Imam Aliu (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë: “*Allahu është i bukur dhe e do bukurinë. Ai dëshiron të shohë ndikimin e mirësisë te rob i Tij*”.²³

Imam Sadiku (*Paqja qoftë mbi të!*) ka thënë: “*Kur Allahu i jep një të mirë robit të Tij dhe ajo duket tek ai, atëherë ai quhet i dashuri i*

---

22 Er Rijshehrij, “Mijzanul Hikmeti”, vëll. 4, f. 3328.

23 Shejkh El Kulejni, “El Kafi”, vëll. 6, f. 438.

Allahut dhe folës i mirësive të Allahut. Kur Allahu i jep një robi një të mirë dhe ajo nuk duket tek ai, ai quhet i urryeri i Allahut dhe përgënjeshtues i mirësisë së Allahut”.²⁴

Imam Sadiku (Paqja qoftë mbi të!) ka thënë: “Allahu i Madhëruar e do të bukurën dhe zbukurimin dhe e urren mjerimin. Kur Allahu i Fuqishëm dhe i Lartësuar i jep një mirësi një robi, Ai dëshiron të shohë ndikimin e saj te robi”. E pyetën: “E si është kjo?” Ai tha: “Duke pastruar rrobat e tij, duke përdorur parfum me aromë të këndshme, duke suvatuar shtëpinë e tij dhe duke fshirë oborrin e tij. Madje edhe ndezja e ndriçuesit, para perëndimit të

---

24 Shejkh El Kulejni, “El Kafi”, vëll. 6, f. 438.

diellit, largon varfërinë dhe shton furnizimin".²⁵

Shkaqet e ikjes së mirësive

Të shumtë janë njerëzit që i mohojnë mirësitë e Allahut, nuk pohojnë se ato mirësi janë nga Allahu Bujar e Furnizues. Jo vetëm kaq, por ata i përdorin mirësitë e Allahut për të bërë mëkate apo për t'i larguar njerëzit nga Rruga e Allahut, apo për të kundërshtuar rregullat dhe dispozitat e fesë së Allahut. Në Kur'anin e

---

25 Et Tusi, "Amalij", f. 275.

shenjtë ka ajete dhe përmenden tregime të ndryshme rreth shkaqeve të ikjes së mirësive prej njeriut. Disa prej tyre janë:

1- Mosfalënderimi

Allahu i Madhëruar thotë:

﴿وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا قَرْيَةً كَانَتْ آمِنَةً مُطْمَئِنَّةً يَأْتِيهَا رِزْقُهَا رَغَدًا مِنْ كُلِّ مَكَانٍ فَكَفَرَتْ بِأَنْعُمِ اللَّهِ فَأَذَاقَهَا اللَّهُ لِبَاسَ الْجُوعِ وَالْخَوْفِ بِمَا كَانُوا يَصْنَعُونَ﴾

“Allahu e ka bërë shembull qytetin (e Mekës), i cili ishte i sigurt dhe i qetë. Atij i arrinin ushqime të bollshme nga të gjitha anët, por pastaj banorët e tij i mohuan mirësitë e Allahut dhe Ai i bëri

të shijojnë urinë dhe frikën, si ndëshkim për atë që bënë” .²⁶

Ato mirësi vazhdonin në mesin e tyre, sepse falënderonin gjithmonë. Kur e harruan falënderimin dhe u bënë mosmirënjohës, ato mirësi u zhdukën.

Për popullin e Sebës, Kur’ani na thotë:

﴿لَقَدْ كَانَ لِسَبَإٍ فِي مَسْكِنِهِمْ آيَةٌ جَنَّتَانِ عَنْ يَمِينٍ وَشِمَالٍ كُلُوا مِنْ رِزْقِ رَبِّكُمْ وَاشْكُرُوا لَهُ بَلْدَةٌ طَيِّبَةٌ وَرَبٌّ غَفُورٌ * فَأَعْرَضُوا فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ سَيْلًا لَعِيمٍ وَبَدَّلْنَا هَمْزَ جَنَّتَيْهِمْ جَنَّتَيْنِ ذَوَاتِي أُكُلٍ خَمْطٍ وَأَثَلٍ وَشَيْءٍ مِنْ سِنْدٍ قَلِيلٍ * ذَلِكَ جَزَاءُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِمَا كَفَرُوا وَهَلْ نُجَازِي إِلَّا الْكَفُورَ﴾

“Vendbanimi i Sebës ishte një shenjë e qartë për banorët e tij: dy kopshte në të

26 Sure “En - Nahl”, ajeti 112.

djathhtë dhe në të majtë të lumit. (Ne u thamë atyre): “Hani nga ato që ju ka dhënë Zoti juaj dhe falënderojeni Atë. I mrekullueshëm është vendi juaj dhe Falës i madh është Zoti juaj!” Por ata nuk ua vunë veshin (fjalëve Tona), prandaj Ne lëshuam mbi ta ujërat e digës dhe dy kopshtet e tyre ua zëvendësuam me kopshte të tjera, me fruta të hidhëta marine dhe pak lotusa.

Ne i dënuam kështu si pasojë e mosbesimit dhe e mosmirënjohjes së tyre. Vallë, a dënojmë Ne tjetërkënd, përveç mosmirënjohësve?”²⁷

---

27 Sure “Sebe”, ajetet 15 - 17.

Historia e të zotëve të kopshtit

Ata ishin njerëz që nuk falënderonin për mirësitë që u ishin dhënë dhe nuk ua jepnin të drejtën e pasurive nevojtarëve. Nuk jepnin zekatin e prodhimeve të tyre, pas ikjes së babait të tyre punëmirë, i cili, nga pasuria e tij, e jepte zekatin dhe të drejtën nevojtarëve. Fundi i mosmirënjohjes ishte ikja e mirësive dhe gjatë gjithë kohës ishin të pikëlluar dhe të penduar. Këtë na e përmend Kur'ani i shenjtë:

هَلَّا بَلَّوْنَا هُمْ كَمَا بَلَّوْنَا أَصْحَابَ الْجَنَّةِ إِذْ أَقْسَمُوا لَيَصْرِمُنَّهَا مُصْبِحِينَ * وَلَا يَسْتَغْنُونَ * فَطَافَ عَلَيْهَا طَائِفٌ مِّن رَّبِّكَ وَهُمْ نَائِمُونَ * فَأَصْبَحَتْ كَالصَّرِيمِ * فَتَنَادُوا مُصْبِحِينَ * أَنِ اعْبُدُوا عَلَىٰ خُرُوبِكُمْ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ * فَأَنْظَلْنَاوَاهُمْ يَتَخَفَتُونَ * أَن لَّا يَدْخُلْنَا الْيَوْمَ عَلَيْكُم مِّنْكَبٍ * وَعَدَّوْا عَلَىٰ خُرْدٍ قَادِرِينَ * فَلَمَّا رَأَوْهَا قَالُوا ل

ثَا لَصَالُونَ * بَلْ نَحْنُ مَخْرُومُونَ * قَالَ أَوْسَطُهُمْ أَلَمْ أَقُلْ لَكُمْ لَوْلَا تُسَبِّحُونَ * قَالُوا سُبْحَانَ رَبِّنَا إِنْ كُنَّا ظَالِمِينَ * فَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَظِيمُ يُتَلَاوَمُونَ * قَالُوا يَا وَ
يَلْنَا إِنْ كُنَّا ظَالِمِينَ * عَسَى رَبُّنَا أَنْ يُبَدِّلَنَا خَيْرًا مِنْهَا إِنْ كُنَّا إِلَى رَبِّنَا رَاغِبِينَ *
كَذَلِكَ الْعَذَابُ وَالْعَذَابُ الْآخِرَةُ أَكْبَرُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٤﴾

“Ne i kemi vënë në provë ata (banorët e Mekës), ashtu siç i sprovuam të zotët e kopshtit, të cilët ishin betuar se në mëngjes do t’i vilnin frutat. E nuk patën thënë “Në dashtë Zoti”! Kështu, kopshtin e goditi një fatkeqësi nga Zoti yt, ndërkohë që ata po flinin dhe gdhiu si i kositur. Në agim, ata thirrën njëri - tjetrin: “Nxitoni herët në kopshtin tuaj, nëse doni t’i vilni frutat!” Dhe u nisën duke pëshpëritur: “Të mos lejojmë asnjë të vobektë, që të hyjë në kopshtin tonë!” Ata u nisën herët, të vendosur në atë që thanë.

Por, kur e panë kopshtin, ata thanë: “Ne qenkemi vërtet të humbur; madje, qenkemi të privuar (nga frutat e kopshtit).” Më i arsyeshmi ndër ta, tha: “A nuk ju thashë unë se duhet ta lartësoni Allahun?!” “Lavdëruar qoftë Zoti ynë! - thanë - Ne paskemi qenë vërtet të padrejtë!” Atëherë filluan të qortojnë njëri - tjetrin. “Ah, të mjerët ne! - thanë ata - Paskemi qenë vërtet arrogantë! Zoti ynë mund të na japë një kopsht më të mirë, po të kthehemi të penduar tek Ai!” I tillë ka qenë dënimi i tyre. Ndërsa dënimi në Jetën Tjetër, është më i madh, veç sikur ta dinin!”²⁸

---

28 Sure “Kalem”, ajetet 17 - 33.

2- Largimi nga rruga e drejtë

Udhëzimi në rrugën e drejtë është një mirësi e paçmueshme. Ai që është i privuar nga kjo mirësi, është i humbur si në këtë jetë, ashtu edhe në Jetën Tjetër. Rruga e drejtë është Islami, me gjithçka që ai përmban. Ai është mirësi e madhe. Kush e kundërshton atë, ka mohuar mirësinë e Allahut. Kush largohet nga rruga e drejtë, ai e ka zgjedhur vetë rrugën e humbjes e të shkatërrimit. Allahu thotë në Kur'an:

﴿أُولَئِكَ الَّذِينَ اشْتَرُوا الضَّلَالََةَ بِالْهُدَىٰ فَمَا رَبَحَتْ بِتِجَارَتِهِمْ وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ﴾

“Pikërisht këta janë ata që kanë këmbyer udhëzimin me humbjen, kështu që atyre nuk u solli kurrfarë dobie tregtia dhe as

nuk ishin të udhëzuar në rrugën e drejtë”.²⁹

3- Përtacia dhe plogështia në adhurim

Allahu e krijoi njeriun dhe e vendosi të jetojë në tokën e Tij. Për atë vuri në shërbim gjithçka, që njeriu ta bëjë detyrën për të cilën Allahu e krijoi atë. Në Kur’an thuhet:

﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ * مَا أُرِيدُ مِنْهُمْ مِنْ رِزْقٍ وَمَا أُرِيدُ أَنْ يُطْعَمُوا * إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ﴾

---

29 Sure “El - Bekare”, ajeti 16.

“Xhindet dhe njerëzit i kam krijuar vetëm që të Më adhurojnë. Unë nuk kërkoj prej tyre risk, as nuk dëshiroj që të Më ushqejnë. Vërtet, Allahu është Furnizuesi i vetëm, i Fuqishmi, i Plotpushtetshmi”.³⁰

Vallë, njerëzit i shfrytëzojnë mirësitë e Allahut për ta adhuruar e për ta lartësuar Atë apo për t’i bërë Atij mëkat? A e falënderojnë ata Allahun për mirësinë e gjuhës, të dëgjimit, të shikimit, të arsyetimit, të zemrës, mushkërive, të veshkës e të tjera e të tjera mirësi?

Profeti Muhamed (Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!) ka thënë: “Shfrytëzoni pesë para pesë të

---

30 Sure “El - Dharijat”, ajetet 56 - 58.

tjerave: Rininë tuaj para pleqërisë suaj, shëndetin tuaj para sëmundjes suaj, pasurinë tuaj para varfërisë suaj, kohën tuaj të lirë para punës suaj dhe jetën tuaj para vdekjes”.³¹

4- Përdorimi i mirësive në bërjen mëkat Allahut

Sa e sa njerëz ka që i mohojnë mirësitë e Allahut dhe i kanë këmbyer ato me mosbesim, shtypje, padrejtësi, korrupsion dhe tirani, duke i bërë mëkat

---

31 Sahijhu Et Tergijb ue Et Tehdhijb: 3355.

Allahut të Madhëruar. Për këtë, Allahu thotë në Kur'an:

﴿أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ بَدَّلُوا نِعْمَتَ اللَّهِ كُفْرًا وَأَحَلُّوا قَوْمَهُمْ دَارَ الْبَوَارِ * بَشْتُمْ
يُضِلُّونَهَا وَيَبْسُ الْقَرَارِ * وَجَعَلُوا لِلَّهِ أُنْدَادًا لِيضِلُّوا عَنْ سَبِيلِهِ قُلْ تَمَتَّعُوا فَإِنَّ
مَصِيرَكُمْ إِلَى النَّارِ﴾

“Vallë, a nuk i sheh ata që dhuntinë e Allahut e kanë ndërruar me mohim dhe e kanë sjellë popullin e tyre në Shtëpinë e shkatërrimit? Ata do të digjen në Xhehenem. Eh, sa vendbanim i tmerrshëm është ai! Ata kanë trilluar zota të rremë si ortakë të Allahut për t'i larguar (njerëzit) nga rruga e Tij. Thuaj:

“Kënaquni, se përfundimi juaj është në zjarr!”³²

Sa e sa njerëz ka, që fuqinë e tyre e shfrytëzojnë për të shtypur e për të poshtëruar të tjerët!

Sa e sa njerëz ka, që pasurinë e tyre e kanë vënë në shërbim të padrejtësisë ndaj njerëzve dhe në shkeljen e të drejtave të tyre! Të vërtetën thotë Allahu në Kur'an:

﴿إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنَافٍ﴾

“Por, vërtet, që njeriu shkel çdo cak, kur mendon se është i vetëmjaftueshëm”.³³

---

32 Sure “Ibrahim”, ajetet 28 - 30.

33 Sure “El - Alak”, ajetet 6 - 7.

Sa e sa njerëz ka, që mirësinë e intelektit e të menduarit e shfrytëzojnë për intriga, mashtrime, duke hedhur dyshime te njerëzit për të vërtetën dhe rrugën e drejtë! Por ata mashtrojnë vetëm veten e tyre, siç thotë Kur'ani:

﴿يُخَادِعُونَ اللَّهَ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَمَا يُخَادِعُونَ إِلَّا أَنفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ﴾

“Ata përpiqen të mashtrojnë Allahun dhe besimtarët, por, në të vërtetë, mashtrojnë vetëm vetveten, megjithëse nuk e ndiejnë”.³⁴

---

34 Sure “El - Bekare”, ajeti 9.

5- Mospranimi se mirësitë janë nga Allahu i Madhëruar

Edhe ky është një shkak për ikjen e mirësive, sepse ata që i kishin këto mirësi, i godet mendjemadhësia dhe egoizmi, duke menduar se këto mirësi i ka nga vetja e tij, nga fuqia e tij, nga dituria e tij dhe nga plan-projektet e tij. Ai harron se Krijuesi është Furnizuesi. Për këtë ai as nuk e falënderon Allahun e as nuk i kryen të drejtat ndaj Tij. Këtë çështje, Kur'an i na e sqaron duke na përmendur historinë e Karunit, të cilin e goditi mendjemadhësia dhe mohoi që mirësitë vinin nga Allahu i Plotfuqishëm. Në Kur'an thuhet:

هَلْ لِرَّ قَارُونَ كَانَ مِنْ قَوْمِ مُوسَى فَبَعَى عَلَيْهِمْ وَآتَيْنَاهُ مِنَ الْكُتُوبِ مَا إِنَّ مَفَاتِحَهُ لَ تَنْوُهُ بِالْعُضْبَةِ أُولِي الْقُوَّةِ إِذْ قَالَ لَهُ قَوْمُهُ لَا تَفْرَحْ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْفَرِحِينَ *
وابتغ فيما آتاك الله الدار الآخرة ولا تنس نصيبك من الدنيا وأحسن كما أحسن الله إليك ولا تنبغ الفساد في الأرض إن الله لا يحب المفسدين * قَالَ إِنَّمَا أُوتِيتهُ عَلَى عِلْمٍ عِنْدِي أَوَلَمْ يَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ قَدَاهُكَ مِنْ قَبْلِهِ مِنَ الْقُرُونِ مَنْ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُ قُوَّةً وَأَكْثَرَ جَمْعًا وَلَا يُسْأَلُ عَنْ ذُنُوبِهِمُ الْمُجْرِمُونَ * فَخَرَجَ عَلَى قَوْمِهِ فِي زِينَتِهِ قَالَ الَّذِينَ يُرِيدُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا يَا لَيْتَ لَنَا مِثْلَ مَا أُوتِيَ قَارُونَ إِنَّهُ لَنَوْ حَظِّ عَظِيمٍ * وَقَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَيَلَكُمْ تَوَابُ اللَّهِ خَيْرٌ لِمَنْ آمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا وَلَا يُلْقَاهَا إِلَّا الصَّابِرُونَ * فَحَسَنَّا بِهِ وَبَدَارِهِ الْأَرْضَ فَمَا كَانَ لَهُ مِنْ فِئَةٍ يُضَرُّونَهُ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَمَا كَانَ مِنَ الْمُنتَصِرِينَ *

“Me të vërtetë, Karuni ka qenë nga populli i Musait, por i shtypte ata. Ne i patëm dhënë atij aq thesare, saqë çelësat e tyre vështirë se do të mund t’i mbante një grup njerëzish të fuqishëm. Njerëzit e popullit të tij i thanë: “Mos u ngazëlle me

pasurinë që ke, sepse Allahu nuk i do ata që ngazëlleen! Por përpiqu me atë që të ka dhënë Allahu, të fitosh jetën e botës së ardhshme, duke mos harruar pjesën tënde në këtë botë. Bëju mirë të tjerëve, ashtu si të ka bërë mirë ty Allahu. Mos kërko ngatërresa në Tokë, sepse Allahu nuk i do ngatërrestarët”. Ai tha: “Kjo më është dhënë vetëm prej diturisë sime”. Vallë, a nuk e dinte ai, se Allahu kishte zhdukur para tij shumë brezni, që kishin qenë më të fuqishëm dhe kishin grumbulluar më shumë pasuri se ai? Por keqbërësit nuk do të pyeten për gjynahet e tyre. Kur ai dilte para popullit të vet me stolitë e tij, ata që lakmonin jetën e kësaj bote, thoshin: “Ah! Sikur të na ishte dhënë edhe neve si Karunit! Vërtet që ai

është njeri me fat". Ndërsa njerëzit e dijsëm thoshin: "Të mjerët ju! Shpërblimi i Allahut është më i mirë për atë që beson dhe bën vepra të mira. Ai do t'u jepet vetëm të duruarve". Ne bëmë që Karunin dhe shtëpinë e tij t'i gëlltiste toka dhe askush nuk arriti ta mbronte nga dënimi i Allahut, madje as ai vetë nuk mund ta mbronte veten".³⁵

Sa i mrekullueshëm është përfundimi i atyre që pohojnë dhe falënderojnë Allahun, për mirësitë që u ka dhënë! Sa i keq është përfundimi i atyre që nuk e falënderojnë Allahun, për ato që u ka dhënë! Allahu na thotë në Kur'an:

---

35 Sure "El - Kasas", ajetet 76 - 81.

﴿إِنَّا خَسَنَّا أَحْسَنَكُمْ لِأَنْفُسِكُمْ وَإِنْ أَسَأْتُمْ فَلَهَا﴾

“Nëse bëni mirësi, e keni bërë për veten tuaj. E, nëse bëni keq, ia keni bërë po vetes...”³⁶

Gjithashtu, në Kur’an lexojmë:

﴿مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ أَسَاءَ فَعَلَيْهَا وَمَا رَبُّكَ بِظَلَّامٍ لِلْعَبِيدِ﴾

“Kush bën mirë, e bën për dobi të vet e kush punon keq, punon në dëm të vet. Zoti yt nuk u bën padrejtësi robëve të Tij”³⁷

---

36 Sure “Isra”, ajeti 7.

37 Sure “El - Fusilet”, ajeti 46.

Në një ajet tjetër thuhet:

﴿وَمَنْ شَكَرَ فَإِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهِ وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ رَبِّيَ غَنِيٌّ كَرِيمٌ﴾

“...Kush falënderon, e bën për të mirën e vet e, kush mohon, (ta dijë se) Zoti im është i Vetëmjaftueshëm dhe Dhurues”.³⁸

Allahu na bëftë prej falënderuesve për mirësitë e Tij! Na bëftë prej atyre që e përmendin shumë Atë! Allahu na e bëftë mbarë, që mirësitë e Tij t’i shfrytëzojmë aty ku dëshiron Ai dhe aty gjendet kënaqësia e Tij!

Haxhi Shejkh Vullnet Merja

---

38 Sure “En - Neml”, ajeti 40.

40 HADITHE
RRETH
FALËNDERIMIT

Hadithi 1

Falënderuesi është i dashuri i Allahut

Amar ibn Ed Duhniji ka dëgjuar Ali ibn Hysenin, Imam Sexhadin (Paqja qoftë mbi të!), të thotë: “Allahu e do çdo zemër të pikëlluar dhe çdo rob falënderues”.³⁹

عَنْ عَمَّارِ الدُّهْنِيِّ، قَالَ: "سَمِعْتُ عَلِيَّ بْنَ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ يَقُولُ: إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ كُلَّ قَلْبٍ حَزِينٍ وَ يُحِبُّ كُلَّ عَبْدٍ شَاكِرٍ."

---

³⁹ "Biharul Enuar", vëll. 71, f. 38.

Hadithi 2

Adhurimi dhe falënderimi

Ebi Xha'ferri, Imam Bakiri (*Paqja qoftë mbi të!*), ka thënë: “Një natë, i Dërguari i Allahut (*Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!*) ishte te Aishja. Ajo e pyeti: ‘O i Dërguari i Allahut! Përse e mundon veten tënde? A nuk t’i ka falur Allahu gjynahet e tua, të shkuarat e të ardhshme?’ Ai i tha: ‘O Aishe! A nuk duhet të jem rob falënderues?!’⁴⁰

---

40 “Usulul Kafi”, vëll. 2, f. 95.

عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: "كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ
عِنْدَ عَائِشَةَ لَيْلَتِهَا فَقَالَتْ: يَا رَسُولَ اللَّهِ لِمَ تَتَعَبُ نَفْسَكَ وَتَدْعُو اللَّهَ لَكَ
مَا تَقْدَمُ مِنْ ذَنْبِكَ وَمَا تَأَخَّرَ؟ فَقَالَ: يَا عَائِشَةُ أَلَا أَكُونُ عَبْدًا شَكُورًا؟"

Hadithi 3

Shpërblimi i falënderuesit

Imam Sadiku (Paqja qoftë mbi të!) ka thënë: “Ushqyesi falënderues ka shpërblim të njëjtë si shpërblimi i agjëruesit të sinqertë. I shëruari falënderues ka shpërblim të njëjtë si shpërblimi i të sprovuarit durimtar. I pasuri falënderues ka shpërblim të njëjtë si shpërblimi i të privuarit të kënaqur”.⁴¹

---

41 “Biharul Enuar”, vëll. 71, f. 54.

عَنْ الصَّادِقِ عَلَيْهِ السَّلَامُ عَنْ آبَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: "الطَّائِعُ الشَّاكِرُ لَهُ مِنْ
الْأَجْرِ مِثْلُ أَجْرِ الصَّائِمِ الْمُحْتَسِبِ وَالْمُعَافِي الشَّاكِرِ لَهُمِنَ الْأَجْرِ كَأَجْرِ
الْمُبْتَلَى الصَّابِرِ وَالْعَبْدِ الشَّاكِرِ لَهُ مِنَ الْأَجْرِ كَأَجْرِ الْمَحْزُومِ الْفَانِعِ."

Hadithi 4

Ndikimet e falënderimit

Prijësi i besimtarëve, Imam Aliu (Paqja qoftë mbi të!), ka thënë: “Falënderimi i Mirësuesit shton furnizimin (riskun)”.⁴²

عَنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: "شُكْرُ الْمُنْعَمِ يَزِيدُ فِي التَّرْزُقِ."

---

42 "Biharul Enuar", vëll. 71, f. 44.

Hadithi 5

Porta e falënderimit

Imam Aliu (Paqja qoftë mbi të!) ka thënë:
“Allahu nuk ia hap robit portën e falënderimit e t’ia mbyllë atij portën e shtimit (të mirësisë)”.⁴³

قَالَ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: "مَا كَانَ اللَّهُ لِيُفْتَحَ عَلَيَّ عَبْدٌ بَابَ الشُّكْرِ، وَ يَغْلُقَ
عَنْهُ بَابَ الزِّيَادَةِ."

---

⁴³ "Biharul Enuar", vëll. 71, f. 54.

Hadithi 6

Falënderimi dhe shtimi i mirësisë

Imam Bakiri (Paqja qoftë mbi të!) ka thënë:
“Nuk ndërpritet shtimi i mirësive nga Allahu, për aq kohë sa nuk ndërpritet falënderimi nga robi”.⁴⁴

عَنِ الْبَاقِرِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: "لَا يَنْتَقِطُ الْمَزِيدُ مِنَ اللَّهِ حَتَّى يَنْتَقِطَ الشُّكْرُ مِنْ الْعِبَادِ."

---

⁴⁴ "Biharul Enuar", vëll. 71, f. 56.

Hadithi 7

Rezultati i falënderimit

Ebu Abdilah, Imam Sadiku (Paqja qoftë mbi të!), ka thënë: “Atij që i është dhënë falënderimi, i është dhënë shtimi. Allahu i Lartësuar dhe i Madhëruar thotë: ‘Nëse falënderoni, Unë do t’jua shtoj juve (mirësitë)’”.⁴⁵

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: "مَنْ أُعْطِيَ الشُّكْرَ أُعْطِيَ الزِّيَادَةَ، يَقُولُ
اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ: لَيْسَ شُكْرُكُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ."

---

45 "Biharul Enuar", vëll. 71, f. 40.

Hadithi 8

Qëndrimi dhe zhdukja e mirësisë

Ali ibn Hyseni (Paqja qoftë mbi të!) i porositi disa nga fëmijët e tij: “O bijtë e im, falënderoni Allahun për ato që ju ka dhënë dhe bekoni atë që ju falënderon juve, sepse nuk ka zhdukje për mirësinë, kur falënderon dhe nuk ka shtim të saj (mirësisë), nëse je mosmirënjohës (jo falënderues)”.⁴⁶

---

⁴⁶ “Biharul Enuar”, vëll. 71, f. 40.

أوصى عليُّ بنُ الحسينِ عليه السلامَ بعضَ وُليِهِ، فقالَ:
"يا بَنِيَّ أَشْكُرُ اللهَ لِمَنْ أَنْعَمَ عَلَيَّكَ، وَ أَنْعَمَ عَلَيَّ مَنْ شَكَرَكَ، فَإِنَّهُ لَا
زَوَالَ لِلتَّعَمَّةِ إِذَا شَكَرْتَ وَلَا بَقَاءَ لَهَا إِذَا كَفَرْتَ."

Hadithi 9

Shtimi i mirësisë me falënderim

Ebu Abdilah, Imam Sadiku (Paqja qoftë mbi të!), ka thënë: “Kujtdo që Allahu i ka dhënë një të mirë dhe ai e njih atë në zemrën e tij dhe e falënderon Allahun për të, me gjuhën e tij, ajo (mirësi) nuk i mbaron, për aq kohë sa Allahu urdhëron të shtohet.”⁴⁷

---

⁴⁷ “Biharul Enuar”, vëll. 71, f. 42.

قال أبو عبد الله عليه السلام:
"أَيُّ عَبْدٍ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِ بِنِعْمَةٍ فَعَرَفَهَا بِقَلْبِهِ وَحَمَدَ اللَّهَ عَلَيْهَا بِلسَانِهِ أَلَمْ تَنْقَدْ
حَتَّى يَأْمُرَ اللَّهُ لَهُ بِالزِّيَادَةِ."

Hadithi 10

Pozita e falënderuesve

I Dërguari i Allahut (Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!) ka thënë: “Në Ditën e Kiametit një thirrës do të thotë: ‘Falënderuesit le të ngrihen!’ Çohet një grup. Atyre u vendoset një flamur dhe hyjnë në Xhenet. Do të pyesin: ‘Kush janë falënderuesit?’ Do të përgjigjen: ‘Janë ata që falënderojnë Allahun e Lartësuar në çdo gjendje’”.⁴⁸

---

⁴⁸ “Mahaxhetul Bejdau”, vëll. 7, f. 143.

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ:
"يُنَادِي مُنَادٍ يَوْمَ الْقِيَامَةِ لِيَتِمَّ الْحَمَادُونَ، فَيَقُومُ زُمْرَةٌ فَيُنْصَبُ لَهُمْ لِيَوَاءَ
فَيَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ.
قِيلَ: وَمَا الْحَمَادُونَ؟ فَقَالَ: الَّذِينَ يَشْكُرُونَ اللَّهَ تَعَالَى عَلَى كُلِّ حَالٍ."

Hadithi 11

Njeriu më falënderues

I Dërguari i Allahut (Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!) ka thënë: “Njeriu më falënderues është ai që falënderon shumë njerëzit”.⁴⁹

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: "أَشْكُرُ النَّاسَ أَشْكُرُهُمْ لِلنَّاسِ."

---

⁴⁹ "Nehxhul Fasahati", Hadithi 312.

Hadithi 12

Njeriu më i nderuar

Kur e kanë pyetur Ebu Abdilahun, Imam Sadikun (Paqja qoftë mbi të!), se cili është njeriu më i nderuar, ai është përgjigjur: “Njeriu më i nderuar është ai që kur i jepet, falënderon dhe, kur sprovohet, duron”.⁵⁰

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قِيلَ لَهُ: "مَنْ أَكْرَمُ الْخَلْقِ عَلَى اللَّهِ؟ قَالَ: مَنْ إِذَا أُعْطِيَ شَكَرَ وَإِذَا ابْتُلِيَ صَبَرَ."

---

⁵⁰ "Biharul Enuar", vëll. 71, f. 53.

Hadithi 13

Falënderimi i njerëzve

Imam Rizai (Paqja qoftë mbi të!) ka thënë:
“Ai që nuk falënderon atë që i ka bërë
mirësi (nga njerëzit), nuk e ka falënderuar
Allahun e Lartësuar e të Madhëruar”.⁵¹

عَنِ الرَّضَا عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: "مَنْ لَمْ يَشْكُرِ الْمُنْعَمَ مِنَ الْمَخْلُوقِينَ لَمْ يَشْكُرِ

اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ"

---

51 "Biharul Enuar", vëll. 71, f. 44.

Hadithi 14

Pjesët e besimit

I Dërguari i Allahut (Paqja e bekimet e Allahut qofshin mbi të dhe mbi familjen e tij!) ka thënë: “Besimi është i ndarë në dy pjesë (gjysma): Një gjysmë gjendet te durimi dhe gjysma tjetër te falënderimi.”⁵²

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: "الْإِيمَانُ نِصْفَانِ: نِصْفٌ فِي الصَّبْرِ وَ نِصْفٌ فِي الشُّكْرِ."

---

52 "Tuḥful Ukulī", f. 47.

Hadithi 15

Falënderimi i Profetit Muhamed

Prijësi i besimtarëve, Imam Aliu (Paqja qoftë mbi të!), ka thënë: “Kur Profetit Muhamed i vinte diçka që e gëzonte, ai thoshte: ‘Falënderimet i takojnë Allahut! Me mirësitë e Tij plotësohen të mirat!’ Kur i vinte diçka që nuk e pëlqente, ai thoshte: ‘Falënderimet i takojnë Allahut në çdo gjendje (situatë).’”⁵³

---

53 “Biharul Anuar”, vëll. 71, f. 47.

عَنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: «كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ
إِذَا آتَاهُ أَمْرٌ يَسْرُهُ قَالَ:
«الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي بِنِعْمَتِهِ تَتِمُّ الصَّالِحَاتُ» وَ إِذَا آتَاهُ أَمْرٌ يَكْرَهُهُ قَالَ:
«الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى كُلِّ حَالٍ».

Hadithi 16

Falënderimi kur je në gjendje të mirë

Imam Aliu (Paqja qoftë mbi të!) ka thënë:
“Bëhu rob falënderues, kur je në gjendje të mirë dhe bëhu rob i durueshëm, kur je në vështirësi.”⁵⁴

قال علي عليه السلام: كُنْ فِي السَّرَّاءِ عَبْدًا شَكُورًا وَفِي الضَّرَّاءِ عَبْدًا صَبُورًا.

---

⁵⁴ “Gurerul Hikemi”, Hadithi 7148.

Hadithi 17

Mirësitë do të dëshmojnë

Prijësi i besimtarëve, Imam Aliu (Paqja qoftë mbi të!), ka thënë: “Bëhuni shoqërues të mirë të mirësive, përpara largimit të tyre, sepse ato largohen dhe dëshmojnë kundër atij që i pati, se çfarë ka bërë me to.”⁵⁵

قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: "أَحْسِنُوا صُحْبَةَ النَّعَمِ قَبْلَ فِرَاقِهَا فَإِنَّهَا تَزُولُ وَتَشْهَدُ عَلَى صَاحِبِهَا بِمَا عَمِلَ فِيهَا."

---

55 "Biharul Enuar", vëll. 71, faqe 51.

Hadithi 18

Falënderimi i plotë i mirësive

Imam Sadiku (Paqja qoftë mbi të!) ka thënë:
“Falënderimi për mirësitë është braktisja e
të ndaluarave, kurse falënderimi i plotë
është kur njeriu thotë: ‘Falënderimi i takon
Allahut, Zotit të botëve!’”⁵⁶

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: "شُكْرُ النِّعْمَةِ اجْتِنَابُ الْمُحَارِمِ،
وَتِمَامُ الشُّكْرِ قَوْلُ الرَّجُلِ: الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ."

---

⁵⁶ "Biharul Enuar", vëll. 71, faqe 51.

Hadithi 19

Ë drejta e mirësisë

Imam Aliu (Paqja qoftë mbi të!) ka thënë:
“Vërtet, për çdo mirësi gjendet një e drejtë
ndaj Allahut të Madhëruar e të Lartësuar.
Ai që e zbaton atë të drejtë (falënderimin),
Allahu do t’i shtojë prej saj dhe, kush nuk e
zbaton atë të drejtë, ai rrezikon zhdukjen e
mirësisë së tij”.⁵⁷

قَالَ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: "لَنْ يَلَهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى فِي كُلِّ نِعْمَةٍ حَقًّا فَمَنْ آدَاهُ زَادَهُ مِنْهَا، وَمَنْ قَصَرَ عَنْهُ خَاطَرَ بِرَوَالِ نِعْمَتِهِ."

---

⁵⁷ "Biharul Enuar", vëll. 71, f. 53.

Hadithi 20

Falënderimi dhe njohja

Imam Askeriu (Paqja qoftë mbi të!) ka thënë: “Nuk e njeh mirësinë veçse falënderuesi dhe nuk e falënderon mirësinë veçse njohësi”.⁵⁸

قَالَ الْأَمَامُ الْعَسْكَرِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: "لَا يَعْرِفُ التَّعَمَّةَ إِلَّا الشَّاكِرُ، وَ لَا يَشْكُرُ
التَّعَمَّةَ إِلَّا الْعَارِفُ."

---

⁵⁸ "Mijzanul Hikmeti", vëll. 5, f. 9586.

Hadithi 21

Ndryshimi i mirësisë

Imam Hasan El Muxhtebe (Paqja qoftë mbi të!) ka thënë: “Mirësia është një sprovë. Nëse falënderon, është mirësi dhe, nëse nuk falënderon, bëhet ndëshkim.”⁵⁹

قال الامام الحسن المجتبي عليه السلام: "التَّعْمَةُ مِحْتَةٌ فَإِنْ شُكِرَتْ كَانَتْ نِعْمَةً
وإن كُفِرَتْ صَارَتْ نِقْمَةً."

---

⁵⁹ "Biharul Enuar", vëll. 78, f. 113.

Hadithi 22

Falënderimi i vërtetë

Transmetohet nga Ebu Abdilahu, Imam Sadiku (Paqja qoftë mbi të!) se ka thënë: Allahu i Madhëruar i shpalli Musait dhe i tha: O Musa, më falëndero ashtu siç e meritoj të falënderohem. Ai (Musai) i tha: O Zot, si mund të të falënderoj me falënderimin që e meriton? Nuk ka falënderim që mund të të bëj për mirësitë që më ke begatuar mua. Ai (Allahu) tha: “O Musa, ti më falënderove ashtu siç meritoj të

falënderohem kur e mësove se ato
(mirësitë) janë prej Meje.”⁶⁰

عن أبي عبد الله (عليه السلام) قال: أوحى الله تعالى إلى موسى: يا موسى
اشكرني حق شكري فقال: يا رب كيف أشكرك حق شكرك؟ ليس من ش
كر أشكرك به إلا وأنت أنعمت به علي، فقال: يا موسى شكرتني حق شكري
حين علمت أن ذلك مني

---

60 “Biharul Enuar”, vëll. 78, f. 51.

Hadithi 23

Falënderimi në çdo frymëmarrje

Imam Sadiku (Paqja qoftë mbi të!) ka thënë:
“Në çdo frymëmarrje prej frymëmarrjeve
duhet të falënderosh Allahun, jo vetëm një
herë, por një mijë apo më shumë”.⁶¹

قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: " فِي كُلِّ نَفَسٍ مِنْ أَنْفَاسِكَ شُكْرٌ لِرَبِّكَ، بَلْ
أَلْفٌ وَأَكْثَرُ. "

---

61 "Biharul Enuar", vëll. 71, f. 52.

Hadithi 24

Falënderimi i prindërve

Imam Rizai (Paqja qoftë mbi të!) ka thënë:
“Allahu i Lartësuar dhe i Madhëruar ka urdhëruar për falënderimin e Tij dhe falënderimin e prindërve. Ai që nuk falënderon prindërit e tij, nuk e ka falënderuar Allahun”.⁶²

قال الامام رضا عليه السلام: "لَإِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ أَمَرَ بِالشُّكْرِ لَهُ وَ لِلِوَالِدَيْنِ
فَمَنْ لَمْ يَشْكُرْ وَالِدَيْهِ لَمْ يَشْكُرِ اللَّهَ."

---

62 "El Ujunu", vëll. 1, f. 258.

Hadithi 25

Argumenti i Allahut

Imam Sadiku (Paqja qoftë mbi të!) ka thënë:
“Për çdo njeri, Allahu ka një argument kundër tij: ose në gjynahun që bën, ose në mosfalënderimin e mirësisë”.⁶³

قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: "مَا مِنْ عَبْدٍ إِلَّا وَرَبُّهُ عَلَيْهِ حُجَّةٌ إِمَّا فِي ذَنْبٍ
إِقْتَرَفَهُ وَإِمَّا فِي نِعْمَةٍ قَصَّرَ عَنْ شُكْرِهَا."

---

63 "Biharul Enuar", vëll. 71, f. 46.

Hadithi 26

Fundi i mosfalënderimit

Ebu Abdilah, Imam Sadiku (Paqja qoftë mbi të!), ka thënë: “Allahu i Fuqishëm dhe i Madhërishëm i dhuroi talente një populli, por ata nuk falënderuan dhe ato u bënë barrë për ta. Ai e sprovoi një popull me fatkeqësi e ata bënë durim. Ajo (fatkeqësi) u bë mirësi për ta”.⁶⁴

---

⁶⁴ “Biharul Enuar”, vëll. 71, f. 71.

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ الصَّادِقِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ أَنْعَمَ عَلَى قَوْمٍ
بِالْمَوَاهِبِ فَلَمْ يَشْكُرُوا فَصَارَتْ عَلَيْهِمْ وَبَالًا وَابْتَلَى قَوْمًا بِالْمَصَائِبِ
فَصَبَرُوا فَصَارَتْ عَلَيْهِمْ نِعْمَةً."

Hadithi 27

Rezultati i falënderimit të paktë

Prijësi i besimtarëve, Imam Aliu (Paqja qoftë mbi të!), ka thënë: “Kur t’ju vijnë juve disa mirësi, mos i largoni ato duke falënderuar pak”.⁶⁵

قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: "إِذَا وَصَلَتْ إِلَيْكُمْ أَطْرَافُ النِّعَمِ فَلَا تُنْفِرُوا أَقْصَاهَا بِقَلَّةِ الشُّكْرِ."

---

⁶⁵ "Biharul Enuar", vëll. 71, f. 53.

Hadithi 28

Mosfalënderimi i mirësisë

Imam Xhevadi (Paqja qoftë mbi të!) ka thënë: “Mirësia që nuk falënderohet, është si e keqja që nuk falet”.⁶⁶

قَالَ الْجَوَادُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: "بِعَمَّةٍ لَأَشْكُرُ كَسْبَتَهُ لَأُغْفَرَ."

---

⁶⁶ "Biharul Enuar", vëll. 71, f. 53.

Hadithi 29

Humbja e mirësive

Imam Aliu (Paqja qoftë mbi të!) ka thënë:
“Ruhuni nga largimi i mirësive (për shkak të mosfalënderimit), sepse jo çdo i humbur, kthehet”.⁶⁷

قالَ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: "إِخْذَرُوا نِفَارَ التَّعَمِّ، فَمَا كُلُّ شَارِدٍ بِمَرْدُودٍ."

---

⁶⁷ "Nehxhul Belaga", Urtësia 238.

Hadithi 30

Falënderimi dhe modestia

Imam Rizai (Paqja qoftë mbi të!) ka thënë:
“Jini të devotshëm ndaj Allahut, të thjeshtë,
mirënjohës dhe falënderues”.⁶⁸

قَالَ الرِّضَا عَلَيْهِ السَّلَامُ: اتَّقُوا اللَّهَ وَعَلَيْكُمْ بِالتَّوَّاضِعِ وَ الشُّكْرِ وَالْحَمْدِ.

---

⁶⁸ “Biharul Enuar”, vëll. 71, f. 54.

Hadithi 31

Si është falënderimi?

I Dërguari i Allahut (Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!) ka thënë: “Të flasësh për të mirat e Allahut, është mirënjohje dhe mosfolja për to, është mosmirënjohje. Kush nuk falënderon të paktën, nuk falënderon të shumtën. Kush nuk i falënderon njerëzit, nuk e falënderon Allahun”.⁶⁹

---

⁶⁹ “Nehxhul Fasahati”, Hadithi 1202.

قال رسول الله صلى الله عليه وآله:
"لَتَحَدُثَ بِنِعْمِ اللَّهِ شُكْرًا، وَ تَزَكُّهُ كُفْرًا وَ مَنْ لَا يَشْكُرُ الْقَلِيلَ لَا يَشْكُرُ
الْكَثِيرَ وَ مَنْ لَا يَشْكُرُ النَّاسَ لَا يَشْكُرُ اللَّهَ."

Hadithi 32

Falënderimi dhe bindja

Imam Aliu (Paqja qoftë mbi të!) ka thënë:
“Njeriu më falënderues është më i bukuri (i kënaquri) i tyre dhe më mosmirënjohës i njerëzve, është më i pangopuri i tyre”.⁷⁰

قَالَ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: "أَشْكُرُ النَّاسَ أَقْتَعُهُمْ، وَ أَكْفُرُهُمْ أَجَشَعُهُمْ."

---

⁷⁰ "Mijzanul Hikmeti", vëll. 5, Hadithi 9619.

Hadithi 33

Shenjat e falënderuesit

I Dërguari i Allahut (Paqja e bekimi i Allahut qoftë mbi të dhe mbi familjen e tij!) ka thënë: “Shenjat e falënderuesit janë katër: Falënderimi në mirësi, durimi në fatkeqësi, kënaqësia me atë që i jep Allahu dhe as nuk falënderon e as nuk madhështon tjetër kënd përveç Allahut”.⁷¹

---

⁷¹ “Tuhful Ukuli”, f. 21.

قال رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ:

"عَلَامَةُ الشَّاكِرِ أَرْبَعَةٌ: الشُّكْرُ فِي النَّعَاءِ وَ الصَّبْرُ فِي الْبَلَاءِ وَ الْفُنُوعُ

بِقِسْمِ اللَّهِ وَ لَا يَحْمَدُ وَ لَا يُعْظَمُ إِلَّا اللَّهُ."

Hadithi 34

Adhurimi i njerëzve të lirë

Imam Aliu (Paqja qoftë mbi të!) ka thënë:
“Disa njerëz e adhurojnë Allahun për ta falënderuar dhe ky është adhurimi i njerëzve të lirë”.⁷²

قَالَ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: "إِنَّ قَوْمًا عَبَدُوا اللَّهَ شُكْرًا فَبِتِلْكَ عِبَادَةُ الْأَحْرَارِ."

---

⁷² "Mijzanul Hikmeti", vëll. 5, Hadithi 9583.

Hadithi 35

Gjynahu që ndëshkohet më shpejt

Imam Rizai (Paqja qoftë mbi të!) ka thënë:
“Gjynahu që ndëshkohet më shpejt, është mosfalënderimi i mirësisë.”⁷³

قال الامام الرضا عليه السلام: "أَسْرَعُ الذُّنُوبِ عُقُوبَةً كُفْرَانُ التَّعَمُّةِ."

---

⁷³ "Musnedl Imam Rida", vëll. 1, f. 280.

Hadithi 36

E drejta më e paktë

Imam Aliu (Paqja qoftë mbi të!) ka thënë:
“Më e pakta që duhet të bëjë i mirësuar, është që të mos bëjë mëkat me mirësinë e tij”.⁷⁴

قَالَ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: "أَقَلُّ مَا يَجِبُ لِلْمُتَعَمِّرِ أَنْ لَا يُعْصِيَ بِنِعْمَتِهِ."

---

⁷⁴ "Mijzanul Hikmeti", vëll. 5, Hadithi 9578.

Hadithi 37

Falënderimi për mirësitë

Prijësi i besimtarëve, Imam Aliu (Paqja qoftë mbi të!), ka thënë: “Falënderimi për të gjitha mirësitë është devotshmëria nga ato që Allahu i ka ndaluar”.⁷⁵

عَنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: "شُكْرُ كُلِّ نِعْمَةٍ الْوَرَعُ عَمَّا حَرَّمَ اللَّهُ."

---

⁷⁵ "Biharul Enuar", vëll. 71, f. 42.

Hadithi 38

Mosndërrimi i mirësisë

Ebu Abdilah, Imam Sadiku (Paqja qoftë mbi të!), ka thënë: “Lum ata që nuk e ndërrojnë mirësinë e Allahut në mosbesim dhe lum ata që e duan njëri - tjetrin për hir të Allahut”.⁷⁶

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: "طُوبَى لِمَنْ لَمْ يُبَدِّلْ نِعْمَةَ اللَّهِ كُفْرًا،
طُوبَى لِلْمُتَحَابِّينَ فِي اللَّهِ."

---

⁷⁶ "Biharul Enuar", vëll. 71, f. 46.

Hadithi 39

Ndalimi i shtimit të mirësisë

Imam Aliu (Paqja qoftë mbi të!) ka thënë:
“Ai që nuk e falënderon të mirën, i ndalohet shtimi i saj”.⁷⁷

قَالَ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: "مَنْ لَمْ يَشْكُرِ النِّعْمَةَ مَنَعَ الزِّيَادَةَ."

---

⁷⁷ "Gurerul Hikem", Hadithi 9169.

Hadithi 40

Kufiri i falënderimit

Kur Imam Sadiku (Paqja qoftë mbi të!) është pyetur nëse ka ndonjë kufi për falënderimin, që robi duhet ta arrijë, ai është përgjigjur: “Po, ka një kufi dhe është: Ta falënderojë Allahun për çdo mirësi të tij, në familje dhe në pasuri. Nëse ka ndonjë të drejtë në pasurinë e tij e me të cilën është mirësuar, le ta japë atë të drejtë”.⁷⁸

---

⁷⁸ “Mahaxhetul Bejdau”, vëll. 7, f. 150.

عَنِ الصَّادِقِ عَلَيْهِ السَّلَامُ أَنَّهُ سُئِلَ: "هَلْ لِلشُّكْرِ حَدٌّ إِذَا فَعَلَهُ
العَبْدُ كَانَ شَاكِرًا؟ قَالَ: نَعَمْ. قُلْتُ: مَا هُوَ؟ قَالَ: يَحْمَدُ اللَّهَ عَلَى كُلِّ
نِعْمَةٍ عَلَيْهِ فِي أَهْلِ وَمَالٍ وَأَنْ كَانَ فِيهَا أَنْعَمَ عَلَيْهِ فِي مَالِهِ حَقُّ آدَاءِهِ."

اسم الكتاب: اربعون حديث عن الحمد و شكر

ترجمة الأحاديث: الشيخ ولنت (عباس) مريا

التصحيح الاديبي: بيريدا كولا

التصحيح اللغوي: اسراء مريا

الإخراج النهائي: صبريه فزا

الغلاف: اسراء مريا

الناشر: جمعيت نسيم

تيرانا: 2024